

Centrālās statistikas pārvaldes (Pārvalde) apsekojuma mērķis, tiesiskais pamatojums un iegūto datu izmantošana

“Pārskats par elektroenerģijas ražošanu, importu un eksportu” (2-enerģētika)

- Kāpēc nepieciešams sniegt datus un kādam nolūkam izmanto oficiālo statistiku?
- Kāds ir tiesiskais pamats oficiālās statistikas nodrošināšanai?
- Kur ir noteikts pienākums iesniegt datus?
- Vai Pārvalde izmanto administratīvajos datu avotos (piemēram, valsts reģistros) pieejamo informāciju?
- Kam ir jāiesniedz dati?
- Kur publicē oficiālo statistiku?
- Kas ir galvenie oficiālās statistikas lietotāji?
- Vai Pārvalde ievēro datu konfidencialitāti?
- Vai Pārvalde ievēro Vispārējo datu aizsardzības regulu?

➤ Kāpēc nepieciešams sniegt datus un kādam nolūkam izmanto oficiālo statistiku?

Pārvalde lūdz iesniegt datus, lai nodrošinātu lietotāju vajadzības, kas definētas [Oficiālās statistikas programmas](#) pielikuma 20. punktā (Enerģētikas statistika).

Ikviens uzņēmuma dati sniedz būtisku ieguldījumu informācijas sagatavošanā ikmēneša statistikā par elektroenerģijas ražošanu, importu un eksportu, un iegūtā informācija sniedz iespēju operatīvi novērtēt dažādu notiekošo procesu ietekmi uz elektroenerģijas ražošanu, importu un eksportu gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī.

Kopsavilkuma datus izmanto dažādas institūcijas, starptautiskās organizācijas un citi datu lietotāji enerģētikas statistikas analīzei, salīdzināšanai, indikatoru aprēķināšanai, statistisko ziņojumu un preses ziņojumu sagatavošanai, prognožu izstrādei, kā arī citiem mērķiem. Piemēram, Eiropas Komisija, Eiropas Savienības Statistikas birojs (Eurostat) un Starptautiskā Enerģētikas aģentūra (IEA) savās tīmekļa vietnēs publicē ikmēneša un/vai ceturkšņa statistiskos pārskatus un preses relīzes, balstoties uz oficiāli pieejamiem dalībvalstu elektroenerģijas statistikas datiem mēneša griezumā.

Kopsavilkuma datus izmanto arī:

- vides ekonomisko kontu izstrādei;
- enerģētikas indikatoru noteikšanai, piemēram, no atjaunīgiem energoresursiem saražotās elektroenerģijas īpatsvars, vietējās ģenerācijas īpatsvars elektroenerģijas patēriņā u.c.;
- agrīnām CO₂ emisiju aplēsēm;
- dažādos pētījumos.

➤ Kāds ir tiesiskais pamats oficiālās statistikas nodrošināšanai?

Oficiālo statistiku nodrošina, lai izpildītu šo tiesību aktu:

- [Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 22. oktobra Regulu \(EK\) Nr. 1099/2008](#) par enerģētikas statistiku (Dokuments attiecas uz EEZ).

➤ Kur ir noteikts pienākums iesniegt datus?

Pienākums iesniegt datus izriet no [Statistikas likuma 14. panta pirmās daļas](#), kurā noteikts, ka Pārvaldei ir tiesības pieprasīt, lai respondents sagatavo un sniedz datus par statistisko vienību, arī ierobežotas pieejamības informāciju, lai nodrošinātu oficiālo statistiku. Respondents statistikas iestādei tās noteiktajā termiņā, formā un apjomā sniedz patiesus datus. Pēc statistikas iestādes pieprasījuma respondents sniedz rakstveida vai mutvārdu paskaidrojumus par šiem datiem.

➤ Vai Pārvalde izmanto administratīvajos datu avotos (piemēram, valsts reģistros) pieejamo informāciju?

Administratīvie dati pieejami par elektrostaciju kopējo elektroenerģijas izstrādi, neto patērēto elektroenerģijas apjomu un elektroenerģijas importa saldo (imports-eksports).

➤ Kam ir jāiesniedz dati?

Apsekojumā iekļauj uzņēmumus, kas nodarbojas ar elektroenerģijas ražošanu, importu un eksportu.

Izlases izveidošanas standarts:

- [Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 22. oktobra Regulas \(EK\) Nr. 1099/2008](#) par enerģētikas statistiku (Dokuments attiecas uz EEZ) 3. pants un C pielikums;
- [Ministru kabineta 2016. gada 20. decembra noteikumi Nr. 812](#) "Oficiālās statistikas veidlapu paraugu apstiprināšanas un veidlapu aizpildīšanas un iesniegšanas noteikumi".

➤ Kur publicē oficiālo statistiku?

- Oficiālās statistikas portālā:
 - [Elektroenerģijas ražošana, imports, eksports un patēriņš \(milj. kilovatstundas\)](#)
- Eiropas Savienības Statistikas biroja (Eurostat) [datubāzē](#)

➤ Kas ir galvenie oficiālās statistikas lietotāji?

- Ekonomikas ministrija: Nacionālais enerģētikas un klimata plāns ([NEKP](#))
- Starptautiskā Enerģētikas aģentūra ([IEA](#))
- Starptautiskā Atjaunojamo energoresursu aģentūra ([IRENA](#))
- [Eiropas Komisija](#)

➤ Vai Pārvalde ievēro datu konfidencialitāti?

Pārvalde ievēro datu konfidencialitāti. Pārvaldes nodarbinātajiem aizliegts izpaust datus un citu ierobežotas pieejamības informāciju, kas viņiem kļuvusi zināma, pildot dienesta vai darba pienākumus. Tas attiecas arī uz personām, kuras uz laiku ir iesaistītas oficiālās statistikas nodrošināšanā vai ar kurām izbeigtas darba vai dienesta tiesiskās attiecības.

Pārvalde veic nepieciešamās darbības, lai novērstu neatļautu piekļuvi datiem, to sagrozīšanu vai izplatīšanu, nejaušu vai neatļautu iznīcināšanu.

No respondentiem iegūtos datus izmanto oficiālās statistikas nodrošināšanai, tas nozīmē, ka datus, kas primāri iegūti statistikas nodrošināšanai, nedrīkst izmantot civilprocesā, administratīvajā procesā, kriminālprocesā vai komercdarbībā.

➤ Vai Pārvalde ievēro Vispārējo datu aizsardzības regulu?

Pārvalde ievēro Vispārējo datu aizsardzības regulu.

Pārvalde pieprasa un apstrādā datus saskaņā ar [Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regulas \(ES\) 2016/679](#) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK 6. panta 1. punkta c) un e) apakšpunktu un 89. panta 1. un 2. punktu normatīvajos aktos noteikto uzdevumu izpildei vai sabiedrības interesēs.

Vairāk par informācijas drošību un datu aizsardzību var atrast Pārvaldes mājaslapā: <https://www.csp.gov.lv/lv/informacijas-drosiba-un-datu-aizsardziba>.